U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **A. M.,** zastoupeného Mgr. Jiřím Douskem, advokátem se sídlem 8. března 21/13, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2015, č. j. OAM-400/ZA-ZA04-K07-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 13. 5. 2016, č. j. 58 Az 2/2016 - 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností ze dne 23. 6. 2016 brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl jeho žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“) a rozhodl o nákladech řízení o žalobě.

Výrokem rozhodnutí žalovaného nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí předně rekapituloval obsah stěžovatelovy žádosti, v níž stěžovatel uvedl, že je ukrajinské národnosti, hlásí se k řeckokatolické církvi, nikdo z jeho rodiny nebyl nikdy členem jakékoli politické strany či jiné organizace. Vojenskou službu stěžovatel nevykonával, neboť byl učitelem. Stěžovatel je ženatý a spolu s ním žádá o mezinárodní ochranu jeho manželka a dcera. Na území České republiky počítá s pomocí své tchýně, která zde pobývá. Svou vlast stěžovatel opustil v únoru roku 2015, jelikož byl údajně již podruhé „předvolán na vojenskou správu.“ Stěžovatel však v důsledku svého náboženského vyznání odmítá bojovat ve válce. Tím se však vystavuje možnosti trestního stíhání s potenciálním vyústěním v uložení trestu odnětí svobody v délce až pěti let. Dále k důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že by chtěl zůstat a trvale žít v České republice, zde též pracovat a realizovat svůj

rodinný život. V případě svého návratu na Ukrajinu se stěžovatel obává, že by byl nucen nastoupit do armády a účastnit se bojů. Svůj zdravotní stav označil za dobrý.

Žalovaný dále v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že by ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, a za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Stěžovatel v řízení před žalovaným rovněž výslovně popřel, že by kdy ve své vlasti měl jakékoli problémy kvůli své rase, náboženství, národnosti či z jiných azylově relevantních důvodů. Pokud jde o ozbrojený konflikt, jímž je jeho vlast zasažena, označil žalovaný za prokázané, že tento konflikt zasahuje bezprostředně pouze dvě ze dvaceti čtyř ukrajinských „oblastí“ a že není důvod obávat se v dohledné době jeho rozšíření do oblastí dosud nezasažených. Stěžovatel žil před opuštěním své vlasti v Ternopilské oblasti, tedy v západní části Ukrajiny, které se zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká. Za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani obavy stěžovatele z jeho povolání do armády. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností. Žalovaný měl rovněž za prokázané, že ukrajinské zákony umožňují příslušníkům uznaných náboženských organizací odepřít z důvodu svědomí a náboženství službu v armádě a vykonávat tzv. náhradní vojenskou službu. Dle zjištění žalovaného však není řeckokatolická církev na Ukrajině takovou náboženskou organizací, která by nepřipouštěla používání zbraní. Proto stěžovateli jeho víra nebrání ve výkonu vojenské služby. Žalovaný proto neshledal v případě stěžovatele odůvodněný strach z pronásledování při návratu do vlasti ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále žalovaný uvedl, že z výpovědi stěžovatele ani z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v České republice či ze zjištění žalovaného nevyplývá, že by zde byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků stěžovatele, pročež nejsou splněny podmínky pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu. Žalovaný ani nezjistil přítomnost zvláštního zřetele hodného důvodu, pro který by bylo namístě udělit stěžovateli humanitární azyl dle § 14 téhož zákona.

Posléze se žalovaný obšírně zabýval posouzením otázky, zda stěžovatel splňuje podmínky k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. Na základě množství opatřených podkladů stran bezpečnostní situace na Ukrajině pak žalovaný nedospěl k závěru, že by stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Dále žalovaný dodal, že případné vycestování stěžovatele není, s ohledem na žalovanému dostupné informace o jeho zemi původu, v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Doplňkovou ochranu podle § 14a proto stěžovateli neudělil. Zároveň neshledal důvod pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b téhož zákona, neboť ze zjištěného skutkového stavu nikterak nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků stěžovatele.

Krajský soud se v odůvodnění zamítavého rozsudku ztotožnil se zjištěními i navazujícími právními závěry dle rozhodnutí žalovaného. Zejména přitom uvedl, že stěžovatel nijak neprokázal, že jeho strach z případného pronásledování je odůvodněný, přičemž ze správního spisu ani nevyplynulo, že by své názory jakkoliv veřejně projevoval tak, aby mu na tomto základě mohla hrozit vážná újma. Z obsahu správního spisu pro krajský soud dále vyplynulo, že řecko-katolická církev není uvedena mezi náboženskými organizacemi, jejichž věrouka nepřipouští používání zbraní. Proto branná povinnost na

Ukrajině nepředstavuje pro stěžovatele pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, a ani mu v tomto směru nehrozí vážná újma. Dále z provedeného dokazování vyplývá, že do boji zasažených oblastí mohou být ukrajinskou armádou vysíláni pouze dobrovolníci, kteří absolvují tříměsíční výcvik. Krajský soud rovněž připomněl, že dle ustálené judikatury nemá žadatel o mezinárodní ochranu právní nárok na udělení humanitárního azylu, jehož udělení je otázkou výsledku uvážení správního orgánu. Takové správní uvážení lze přezkoumat toliko v ohledu, zda svým provedením nevybočuje ze zákonných mezí, které jsou v těchto případech vytyčeny zákazem libovůle správního orgánu. Stěžovatel však v řízení před žalovaným, ani později, neuvedl žádné mimořádné okolnosti, které by byly důvodem pro udělení humanitárního azylu. Pokud jde o otázku možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, konstatoval krajský soud, že touto se žalovaný podrobně zabýval, přičemž jeho závěry považuje krajský soud za správné. Situaci na Ukrajině nelze označit za tzv. totální konflikt, a i kdyby tedy stěžovatel pocházel z konfliktem zasažených oblastí, bylo by možné využít možnosti vnitřního přesídlení, tedy změny bydliště v rámci jeho vlasti. Provedení důkazu svědeckou výpovědí stěžovatele nepovažoval krajský soud za potřebné, neboť záznam výpovědi stěžovatele ohledně relevantních okolností pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu byl obsažen již ve správním spise, který měl krajský soud k dispozici. Důkazy svědeckou výpovědí tchýně stěžovatele, lékařskou zprávou, listinou dokládající zajištění ubytování v České republice ani listinami obsahujícími zprávy ze školy, kterou navštěvuje stěžovatelova dcera, krajský soud neprovedl, neboť skutečnosti, které jimi měly být prokázány, nepovažoval za relevantní pro naplnění předmětu řízení o žalobě. Krajský soud konečně uzavřel, že žalovaný dostál své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav věci, přičemž se i řádně vypořádal se všemi stěžovatelem uváděnými důvody ochodu z Ukrajiny, pročež žaloba nebyla shledána důvodnou a byla zamítnuta.

Stěžovatel proti napadenému rozsudku podal kasační stížnost, jejíž důvody v obecné rovině ztotožňuje s těmi, jež jsou uvedeny v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Pokud jde o otázku přijatelnosti kasační stížnosti, domnívá se stěžovatel, že daná stížnost podstatným způsobem přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť situace, ve které se ocitl, je natolik zásadní a intenzivní, že je nutno nejen ochránit objektivní práva jednotlivce, ale je též nutné vyslovit právní názor k určitému typu případů či otázek. Stěžovatel má za to, že je třeba provést výklad právního řádu s ohledem na udělování humanitárního azylu ve vztahu k válečným konfliktům, neboť tato otázka není judikatorně podrobně upravena.

K samotným důvodům kasační stížnosti pak stěžovatel upřesňuje, že žalovaný učinil nesprávná skutková zjištění, na základě kterých přijal rovněž nesprávné právní závěry. Napadený rozsudek pak trpí vadou nepřezkoumatelnosti, neboť krajský soud se nedostatečně vypořádal s předestřenou žalobní argumentací a zároveň neprovedl stěžovatelem navrhované důkazy, aniž by svůj postup jakkoli odůvodnil. Provedení stěžovatelem navrhovaných důkazů by však bývalo mělo zásadní vliv na dané řízení, neboť právě jimi stěžovatel zamýšlel prokázat přítomnost důvodů hodných zvláštního zřetele, na základě kterých by mu mohl být udělen humanitární azyl. Konkrétně výslech stěžovatelovy tchýně, která pravidelně Ukrajinu navštěvuje a má proto dobrý přehled o

tamním dění, býval mohl přispět ke zjištění skutečného stavu věci. Další důkazní návrhy pak byly vzneseny za účelem prokázání skutečnosti, že se stěžovatel a jeho rodina již zcela integrovali v České republice, což může být rovněž důvod hodný zvláštního zřetele při správním uvážení žalovaného o udělení humanitárního azylu.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti předně prezentoval názor, že kasační stížnost není přijatelná, neboť postrádá zákonem požadovaný přesah nad vlastní zájmy stěžovatele. Stěžovatelovým zájmem při podání žádosti o mezinárodní ochranu zjevně nebylo ani tolik získání takové ochrany, jako získání statusu, jenž by jemu a posléze i jeho rodinným příslušníkům zakládal právo pobytu na území České republiky. Dále žalovaný uvedl, že je přesvědčen o dostatečnosti zjištění skutkového stavu rozhodného pro posouzení stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu, stejně jako o správnosti právních závěrů, které následně z takto zjištěného skutkového stavu vyvodil. Kasační námitky stěžovatele považuje za příliš obecně formulované. Pokud stěžovatel vyzývá Nejvyšší správní soud k přijetí kasační stížnosti za účelem vyslovení se ve věci právní otázky, kterou dosud v rámci své rozhodovací činnosti neposuzoval, tj. otázky udělování humanitárního azylu ve vztahu k válečným konfliktům v zemích původu žadatelů o mezinárodní ochranu, podotýká žalovaný, že k této otázce se Nejvyšší správní soud v minulosti již opakovaně vyjádřil a to např. ve svých usneseních ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014 – 25, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, či ze dne 14. 5. 2015, č. j. 9 Azs 36/2015 – 36. Zejména z těchto důvodů se žalovaný domnívá, že kasační stížnost není přijatelná, natožpak důvodná.

Kasační stížnost byla podána včas, osobou k tomuto oprávněnou, tj. účastníkem takového řízení před krajským soudem, z něhož stížností napadené pravomocné rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví vzešlo, stěžovatel je v souladu s ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti na základě procesní plné moci zastoupen advokátem. Stěžovatel je s ohledem na meritum věci (prvotně přezkum rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany) osvobozen od soudních poplatků i v řízení o kasační stížnosti na základě ustanovení § 11 odst. 2 písm. i) ve spojení s § 11 odst. 3 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v rozhodném znění, a nebyl tedy povinen zaplatit poplatek za kasační stížnost. Poslední podmínkou řízení, jejíž naplnění je třeba posoudit, je vzhledem k povaze věci otázka přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s.

Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže tato svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* O přijatelnou kasační stížnost se tak

prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud neshledal, že by posuzovaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele. Pokud jde totiž o otázku relevance důsledků ozbrojeného konfliktu v zemi původu stěžovatele, tj. na Ukrajině, v procesu posuzování možnosti udělení humanitárního azylu, je třeba přisvědčit vyjádření žalovaného, že touto otázkou se Nejvyšší správní soud v minulosti již nejednou (byť i nepřímo) zabýval. Udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení žalovaného, přičemž soudy jsou ve správním soudnictví povolány takové uvážení přezkoumávat, jak správně uvádí žalovaný, toliko co do případného projevu libovůle žalovaného při jeho realizaci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, dostupné z www.nssoud.cz). Nejvyššímu správnímu soudu však není známo, že by se žalovaný ve výsledcích svých úvah o udělení humanitárního azylu z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině v jednotlivých případech jakkoli rozkolísal či že by rozhodoval nahodile. Pokud jde o samotnou správnost závěru žalovaného, že zmíněný ozbrojený konflikt není okolností hodnou zvláštního zřetele, pro kterou by bylo namístě udělit stěžovateli humanitární azyl, konstatuje Nejvyšší správní soud, že tuto není oprávněn posoudit, a logicky (*per argumentum a minori ad maius)* tedy není tímto způsobem patřičné dovozovat přijatelnost kasační stížnosti.

Ze samotných důvodů kasační stížnosti pak rovněž nelze dospět k závěru, že by kasační stížnost byla přijatelná. Stěžovatel namítá, že krajský soud neprovedl jeho důkazní návrhy, aniž by tento procesní postup jakkoli zdůvodnil. Nejvyšší správní soud však takovéto zdůvodnění v odůvodnění napadeného rozsudku bez obtíží nalezl, když v posledním odstavci strany 7 originálu napadeného rozsudku krajský soud uvedl, že žalobcovy důkazní návrhy směřovaly k prokázání skutečností, které nebyly pro rozhodnutí o žalobě potřebné, což činilo dané důkazní návrhy nadbytečnými. Dalším důvodem pro nevyhovění důkazním návrhům bylo zjištění krajského soudu, že žalovaný vydal své rozhodnutí na základě mnoha různých relevantních podkladů, jež jsou obsaženy ve správním spise, a jejichž vypovídací hodnota, jakožto informací zpracovaných

povětšinou nestrannými odborníky, je bezesporu vyšší, než by mohla být vypovídací hodnota zejména svědecké výpovědi tchýně stěžovatele, jakožto osoby s ním příbuzensky spjaté. Nejvyšší správní soud v tomto postupu krajského soudu nespatřuje žádné pochybení, natožpak pochybení takové intenzity, že by bylo s to založit přesah významu kasační stížnosti nad vlastní zájmy stěžovatele.

Ohledně dalších kasačních námitek stěžovatele, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud s vyjádřením žalovaného, pokud je poukazováno na jejich obecnou formulaci. Z těchto námitek není zřejmé, jaká konkrétní skutková zjištění žalovaného měla být nesprávná, které významné okolnosti zůstaly nepovšimnuty, případně které zjištěné okolnosti byly žalovaným či krajským soudem vyhodnoceny stran jejich azylové relevance nesprávně. Takovéto kasační námitky by pro svou obecnost byly stěží projednatelné i v případě, že by kasační stížnost byla shledána přijatelnou.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná. Pro takové případy ukládá soudní řád správní Nejvyššímu správnímu soudu přímo v ustanovení § 104a odst. 1, aby kasační stížnost odmítl, čemuž odpovídá výrok I. tohoto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu